

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „МЕДИЦИНА” – ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

КАТЕДРА “МДД”, МК

ГЕРИАТРИЯ, СПЕЦИАЛНОСТ “МЕДИЦИНА”

ТАБЛИЦИ

ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННО СЪДЪРЖАНИЕ В СДО

Табл. № 1. Информация за структурните единици на дисциплината.

1. Информация за учебната дисциплина

Удължаването на средната продължителност на живота в резултат и на въвеждането на нови диагностични и лечебни методи, на нови технологии в медицината е безспорен успех, но и голямо предизвикателство за съвременните общества, включително и по отношение на нарастващата нужда от повече средства за медицинска помощ, по отношение и на организацията и оказването на качествена медицинска помощ при възрастни и стари хора. Съхраненото и подобро здраве на възрастните и стари хора може да се окаже ценен ресурс и резерв за развитие на съвременните общества. Основен фактор за съхраняване и подобряване на здравето и при възрастни и стари хора е качеството на медицинската помощ. Възрастните и стари хора не са хомогенна група и идентифицирането на гериатричния пациент сред възрастните и стари хора е основата и предпоставката за оказване на медицинска помощ с добро качество при възрастните и стари хора като цяло.

Съвременната гериатрия бележи бързо развитие при непрекъснатата тенденция за застаряване на населението, по-честата и комбинирана патология при възрастните и стари хора, обичайно с по-тежка клинична картина и по-неблагоприятна прогноза на заболяванията. Възрастните и стари хора, макар и на съвременния етап да не са основен дял от населението, са най-честите ползватели на здравни услуги и средства отделяни за здравеопазване. Бързото развитие на гериатричната наука, а и клиничната практика, показват, че възрастните и стари хора имат специфични здравни нужди и при оказването на медицинска помощ се изисква специфика в подхода, клиничното мислене и поведение на лекаря. Предвид застаряването на българското общество нараства нуждата от по-качествена медицинска помощ при възрастни и стари хора. Обучението по гериатрия е ключово решение в този аспект.

Възрастните и стари хора боледуват по-често от т.нар. социално-значими заболявания, а отделяните средства за здравна и съответно социална помощ на възрастните и стари хора са значителни, при тенденция за непрекъснатото им нарастване. Увеличаващият се относителен дял на възрастните и стари хора обуславя появата на специфични и непознати проблеми за „традиционната” здравеопазна и социално-осигурителната система. Несъмнено нарастващият финансов натиск върху здравеопазната и социално-осигурителната система обосновава необходимостта от оптимизиране, както на организацията на здравеопазването, така и на изразходването на средствата за здравна и социална помощ на възрастните и стари хора. Едно от задължителните условия и предпоставка за постигане на оптимални резултати за здравето на възрастните и стари хора е постигането на достатъчен брой и добре обучени специалисти (на първо място лекари) за компетентно решаване на здравните проблеми на възрастните и стари хора. Обучението по гериатрия на студентите по специалността “Медицина” е предпоставка за разширяването на познанията и придобиването на практически умения, които ще определят възможността за развитие на компетентността на лекарите от практиката да осъществяват при възрастните и стари хора медицинска помощ, която има специфични характеристики и особености.

Целта на обучението по учебната дисциплина гериатрия е студентите да усвоят базисни теоретични знания за най-честите и значими проблеми свързани със здравето на възрастните и стари хора и възможните подходи за решаването им, за специфичните особености в клиничното протичане и диагностичния процес на заболяванията, за специфичните ефекти и влияние на заболяванията при

възрастните и стари хора, възможностите за профилактика и рехабилитация. Основна цел на обучението е придобитите знания да са полезни за осъществяваната от лекарите медицинска помощ и да са предпоставка за изпълнението на медицинска помощ с високо качество при възрастни и стари хора.

Основна задача на обучението по гериатрия е чрез оптималното съчетание на теоретичната подготовка и практическите умения придобити в курса на обучение по клиничните дисциплини да се акцентира върху необходимите теоретични знания и практически умения за осъществяване на медицинска помощ при болни възрастни и стари хора. Важна задача на обучението е придобиване на знания, благоприятстващи по-широкото приложение на доказали ефективността, безопасността и полезността си за възрастните и стари хора, диагностични и лечебни интервенции.

Важна насока, обоснована от съвременната тенденция за осъществяване на специализирана гериатрична помощ от екипи от специалисти, е усвояване от бъдещите лекари на умения за пълноценна работа в екип със специалисти от различни медицински специалности, предвид необходимостта от комплексна гериатрична оценка на възрастните и стари хора за идентифициране на гериатричния пациент, нуждаещ се от многоаспектно и комплексно решаване на здравните проблеми.

Основна задача на обучението по гериатрия на студентите по специалност “Медицина” е ясното определяне на компетентността и ролята на лекаря в работата с болни възрастни и стари хора на екипа от специалисти от медицински и немедицински специалности.

Курсът на обучение по гериатрия следва да обогати разбирането на студентите за същността на процесите на стареене, да подпомогне повишаването на знанията за психологичните и психични проблеми и във връзка с това специфика в комуникацията, за храненето, медикаментозната и немедикаментозна терапия при възрастните и стари хора, за специфичните особености в клиничното протичане, диагностиката и лечението на заболяванията в напреднала и старческа възраст, за особеностите и спецификата при оказване на медицинска помощ и решаване на здравните проблеми при възрастни и стари хора.

2. Преподавателски екип

Доц.д-р Ф.Григоров, д.м.

3. Учебна програма

Учебната програма се разработва в обучаващата катедра от хабилитирани преподаватели, на които е възложена учебната дисциплина. За тази цел се прилагат и спазват процедурите за този вид учебен документ, заложен в Системата за поддържане на качеството на обучение. Структурата на програмата се обсъжда и утвърждава от колективните органи за управление в университета и отговаря на изискванията от системата за управление на качеството. Програмата се обсъжда в катедрения съвет и се предлага за приемане от съвета на основното звено. В учебната програма са посочени тематичния план на лекциите и упражненията и тяхното подробно съдържание под формата на тезиси. Учебното съдържание на програмата се актуализира в съответствие с развитието на гериатрията и геронтологията и се синхронизира с приложението на научните достижения в областта на гериатрията в медицинската практика. Програмата влиза в сила след утвърждаване от Декана на факултет „Медицина”.

 [Съдържание на учебната програма...](#) (Учебна програма по Гериатрия за ФМ, специалност Медицина.doc)

4. Лекционен курс с учебно пособие.

Лекционният курс е предназначен за студенти от МУ – Плевен в редовна форма на обучение по специалност „Медицина”. Курсът включва 16 часа лекции и 4 часа практически упражнения - осем двучасови лекции и две двучасови практически упражнения. За всяка една от лекциите се предлага подробна презентация и учебно ръководство, включващо повечето от лекционните теми за усвояване основни теоретични знания по гериатрия за изграждане на практически умения за осъществяване на медицинска помощ в екип при възрастни и стари хора. Учебното ръководство, предложено в този курс може да се използва и от всички други обучаеми или медицински специалисти, които имат желание да повишат своята подготовка в областта на гериатрията и геронтологията. В ръководството(издание на ИЦ на МУ-Плевен) са представени важни за оказването на медицинска помощ при възрастни и стари хора знания по гериатрия и геронтология.

[Към лекционния курс и учебното пособие...](#)

5. Допълнителни материали и презентации (съдържанието в секцията е строго специфично за дисциплините)

За разширяване на познанията в съответствие с представената учебната програма по дисциплината гериатрия са предвидени и допълнителни учебни материали. Тези материали не са включени в основния лекционен курс и учебното пособие към него, или пък са разгледани там съвсем информативно. Независимо от това, те са в контекста на учебната програма и предложените към нея учебни материали.

Препоръчвана литература

В тази секцията по-долу се представя литературата, необходима за подготовка по учебната дисциплина. За успешна подготовка за изпитните процедури е достатъчна основната литература, но за задълбочаване на познанията по учебния материал е нужно да се използват и допълнителни източници. Това са публикувани научна и учебна литература в широкотематичната област на гериатрията.

Препоръчаната основна и допълнителна литература са посочени и във връзката по-долу.

 [Основна и допълнителна литература... \(Препоръчвана Литература по Гериатрия за ФМ, специалност Медицина.doc\)](#)

6. Практически упражнения, курсови работи и реферати

За изпълнение целите на учебната програма, освен лекционния курс са предвидени също практически упражнения. Тези елементи са задължителни за обучаемите и присъстват като компонент при определяне на крайната оценка на обучаемия.

Практически упражнения: представляват решаване на казуси от медицинската практика, имат за цел за изграждане на практически умения за приложение в практиката на придобитите теоретични знания по гериатрия и за развитие на тези умения за осъществяване на медицинска помощ при възрастни и стари хора с високо качество. Ориентирани са към приложение на придобитите знания за решаване на казуси от практиката за изработване на практически умения у студентите по специалността „Медицина” и за работа в екип при решаване на обичайно множеството проблеми, произтичащи от специфични за възрастните и стари хора нужди за адекватен контрол на заболяванията и/или за поддържане и подобрене на здравето. Студентите имат възможност за предварителна самостоятелна работа и подготовка по казусите.

Казусите за отделните практически упражнения са поместени във връзките по-долу:

 [Представяне на информацията... \(Учебна задача Казус 1.doc\)](#)

7. Конспект за изпита

За финализиране на подготовката по учебната дисциплина и полагането на семестриален изпит е разработен конспект. Целта на конспекта е да се систематизират получените знания, като се концентрира върху основни въпроси от преминалия лекционен курс и практически упражнения. В конспекта са включени само въпроси, които задължително присъстват в презентациите към лекциите или ръководството по гериатрия. За някои от въпросите в конспекта информацията се съдържа само в презентациите към лекциите или пък са конкретизирани и конспектирани там. Това налага студентите да прочетат внимателно въпросите от техния изпитен конспект и да ги потърсят в представените материали, в това число презентациите, всички глави от ръководството по гериатрия и допълнителните материали.

 [Конспект за семестриален изпит... \(Конспект за изпит по Гериатрия за ФМ, специалност Медицина.doc\)](#)

8. Тестове по учебната дисциплина

 [Тест за самостоятелна подготовка... \(.....\)](#)

9. Общи бележки и препоръки

Във връзката към тази секция се съдържат указания към студентите за начина на подготовка по учебната дисциплина. Желателно е всеки един от тях да прочете направените от преподавателите бележки и препоръки. Там има поставена информация и относно изискванията при подготовката на курсовите задачи. Подробности, свързани с бележките и препоръките за подготовка са поместени във връзката по-долу:

 [Общи бележки и препоръки... \(.....\)](#)

10. Форум по дисциплината

Форумът по дисциплината е мястото в Системата за дистанционно обучение, където може да се поместят мненията, въпросите и препоръките по начина на поднасяне на учебния материал, неговото съдържание и актуалност. Форумът е достъпен за всички обучаеми, които желаят да го използват. Информацията в него следва да бъде кратка и ясна при стриктно спазване изискванията на академичната етика и добрия тон. Преподавателите ще отчетат Вашите мнения и препоръки по учебната дисциплина и подготовката по нея. Благодарим Ви за разбирането.

11. Консултации

Консултациите по учебната дисциплина са присъствени и не присъствени. Присъствените консултации са препоръчителни и се провеждат в обучаващата катедра на МУ – Плевен по график, оповестен от преподавателите. На тези консултации се разясняват

методиката и условията за подготовка по учебната дисциплина и особеностите в решаването на казусите от медицинската практика. За неприсъствените консултации следва да се използва форума по дисциплината и електронната поща за връзка с преподавателите. Предвиждат се и дистанционни консултации, които се провеждат чрез виртуална класна стая или другите средства за връзка. Условията за използване на дистанционни консултации и времето за тяхното провеждане се определя от преподавателя. Те се разясняват по време на лекциите и в другите присъствени учебни форми или чрез електронната поща.

Табл. 2. Информация за съдържанието на лекциите и учебните единици към нея.

<p>Лекция № 1: Гериатрия. Гериатричен пациент. Гериатрична оценка. Геронтология.</p> <p>Гериатрия. Предмет и задачи. Гериатрична помощ. Гериатричен пациент. Гериатрична оценка. Демографски процеси. Геронтология. Стареење и старост. Теории за стареењето. Физиологични промени при стареењето. Активно стареење.</p> <p>Лекцијата е осигурена с подробна презентација, която е представена във връзката по-долу:</p> <p> Презентација към лекција № 1... (ЛП Гериатрия за ФМ, специалност Медицина Файл pr1.pptx)</p>
<p>Лекција № 2: Здравеопазване при възрастните и стари хора. Психологични проблеми на стареењето.</p> <p>Здравеопазване за възрастните и стари хора. Организација на медицинската помош. Палиативни грижи. Психологични проблеми на стареењето. Особености на психиката на възрастните и стари хора. Социални проблеми при възрастните и стари хора. Социално законодавство. Ейдџизъм. Етични проблеми на взаимоотношенията лекар-гериатричен пациент.</p> <p>Лекцијата е осигурена с подробна презентација, която е представена във връзката по-долу:</p> <p> Презентација към лекција № 2 ... (Файл .....pptx)</p>
<p>Лекција № 3: Гериатрична фармакологија. Геродиетика.</p> <p>Гериатрична фармакологија. Принципи на медикаментозното лечение при възрастни и стари хора. Хранене при възрастните и стари хора. Геродиетика. Основни симптоми, синдроми и по-чести здравни проблеми при възрастните и стари хора. Симптоми „гиганти“ в гериатријата. Полиморбидитет-проблеми. Здравни грижи при възрастни и стари хора.</p> <p>Лекцијата е осигурена с подробна презентација, която е представена във връзката по-долу:</p> <p> Презентација към лекција № 3 ... (Файл .....pptx)</p>
<p>Лекција № 4: Основни клинични принципи в гериатријата.</p> <p>Характеристика и особености на протичање на заболувањата при възрастните и стари хора. Особености на клиничната оценка. Основни клинични принципи в гериатријата. Основни проблеми в процеса на истражување на възрастните и стари хора. Гериатрична оценка. Характеристика на гериатричниот пациент.</p> <p>Лекцијата е осигурена с подробна презентација, която е представена във връзката по-долу:</p> <p> Презентација към лекција № 4 ... (Файл .....pptx)</p>
<p>Лекција № 5: Болести на ендокринната система, хематологични и ревматологични заболувања.</p> <p>Болести на ендокринната система при възрастни и стари хора. Хематологични заболувања при възрастни и стари хора. Ревматични заболувања при възрастни и стари хора. Заболувања на опорно-двигателниот апарат.</p> <p>Лекцијата е осигурена с подробна презентација, която е представена във връзката по-долу:</p> <p> Презентација към лекција № 5... (Файл .....pptx)</p>
<p>Лекција № 6: Болести на гастроинтестиналниот тракт, дихателната и одделителната системи.</p> <p>Болести на дихателната система при възрастни и стари хора. Болести на гастроинтестиналниот тракт при възрастни и стари хора. Болести на одделителната система при възрастни и стари хора.</p> <p>Лекцијата е осигурена с подробна презентација, която е представена във връзката по-долу:</p> <p> Презентација към лекција № 6... (Файл .....pptx)</p>
<p>Лекција 7: Болести на сърдечно-съдовата система.</p> <p>Болести на сърдечно-съдовата система при възрастните и стари хора. Профилактика на заболувањата при възрастните и стари хора. Рехабилитација. Квалитет на живот.</p>

Лекцията е осигурена с подробна презентация, която е представена във връзката по-долу:

 Презентация към лекция № 7... (Файл .....pptx)

Лекция 8: Хирургични заболявания.

Неврологични, психиатрични, хирургични, ортопедични, урологични, очни, гинекологични, оториноларингологични заболявания при възрастни и стари хора.

Лекцията е осигурена с подробна презентация, която е представена във връзката по-долу:

 Презентация към лекция № 8... (Файл .....pptx)

Табл. 3. Информация за практически упражнения (цели, указания, срокове и други)

Практическо упражнение № 1. Казуси. Самостоятелна подготовка за формиране на предложение за решение на казуса.

Казусът можете да намерите в предоставения файл към връзката по-долу, „Съдържание на Казус 1...”.

 Практическо упражнение № 1 (Учебна задача Казус 1 - Формуляр.doc)

Практическо упражнение № 2. Казуси. Самостоятелна подготовка за формиране на предложение за решение на казуса.

Казусът можете да намерите в предоставения файл към връзката по-долу, „Съдържание на Казус 2...”.

 Практическо упражнение № 2 (.....)

Изготвил:

/Доц. Д-р. Ф. Григоров, д.м./